

Financováno
Evropskou unií

Vstupní evaluační zpráva projektu „Program Stop násilí v regionech“

registrační číslo projektu CZ.03.02.02/00/22_027/0001226

„Toto dílo: Vstupní evaluační zpráva projektu „Program Stop násilí v regionech“ je licencováno pod licencí Creative Commons CC BY 4.0. Licenční podmínky navštivte na adrese: CC BY 4.0 Právní ujednání | Uveďte původ 4.0 Mezinárodní | Creative Commons.“

Zpracoval: PhDr. Václav Chytrý

Dne: 25.1.2024

Obsah

Shrnutí	3
Úvod – cíl evaluace a struktura evaluační zprávy	5
Popis projektu.....	6
Evaluační design, evaluační otázky a jejich řešení	10
Metodologie evaluace a nástroje sběru dat.....	14
Harmonogram evaluace.....	17
Analýza klíčových aktérů evaluace.....	19
Diskuse.....	21
Závěr.....	23

Shrnutí

Tato evaluační zpráva je vstupní evaluací projektu „Program Stop násilí v regionech“, registrační číslo projektu CZ.03.02.02/00/22_027/0001226. Realizátorem projektu a příjemcem dotace je Diakonie ČCE – Středisko celostátních programů a služeb. Diakonie ČCE – Středisko celostátních programů a služeb zastřešuje v rámci rodiny středisek Diakonie ČCE programy a služby, které buď tematicky, nebo z hlediska působení překračují hranice regionů. Středisko poskytuje 4 registrované sociální služby: Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením se zaměřením na asistivní technologie, Azylový dům a Krizovou pomoc pro oběti obchodování s lidmi a oběti i pachatele trestných činů a Ranou péči pro rodiny s dětmi s postižením a program Stop násilí, který terapeuticky pracuje s pachateli domácího násilí, genderově podmíněného násilí a v probační části i s pachateli násilných trestných činů.

Přestože nelze násilí ve vztazích úspěšně řešit bez existence intervenčních a terapeutických programů pro násilníky, jak je uvedeno i v Návrhu Směrnice Evropského parlamentu (Štrasburk, dne 8. 3. 2022), kde se s intervenčními programy (čl. 38), včetně obligatorního uložení programu počítá, je v ČR těchto programů velmi málo. Na omezenou dostupnost služeb pro pachatele násilí poukazuje např. Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030 (Úřad vlády ČR, únor 2021). Diakonie je jednou z mála organizací, která se věnuje práci s násilníky a jako jediná v České republice poskytuje ucelený terapeutický program, který zahrnuje všechny typy terapií a poskytuje jak dobrovolnou, tak soudně nařízenou terapii. Doposud byl program Stop násilí realizován v hlavním městě Praha a v blízkém okolí. Na základě těchto skutečností, kdy je v regionech ČR minimální či žádná možnost absolvovat terapeutický program pro násilné osoby, byl zpracován tento projekt. Hlavním cílem projektu „Program Stop násilí v regionech“, je zvýšení dostupnosti a komplexnosti řešení problému násilí ve vztazích ve službách sociální prevence Diakonie ve 4 regionech ČR prostřednictvím zavedení regionálních terapeutických center (RTC) programu Stop násilí včetně přenesení know-how.

Pro naplnění tohoto cíle je nutné zřízení RTC, proškolení pracovníků preventivních služeb, zajistit informovanost odborné veřejnosti a personálně zajistit odborníky v oblastech definovaných v programu. Výstupem projektu je především vytvoření čtyř RTC a zavedení terapeutického programu Stop násilí, tj. přenos know-how, metodické zajištění postupů a aplikace na regionální podmínky a úzká spolupráce se službami sociální prevence v daném regionu a s dalšími spolupracujícími odborníky v rámci multidisciplinární spolupráce. Jedná se zejména o OSPOD, Probační mediační službu, sociální kurátory, pedagogicko-psychologické poradny apod.

Předmětem projektu je tak realizace, koordinace a řízení aktivit, které povedou k zajištění regionální dostupnosti terapeutického programu, který přispěje k řešení a prevenci domácího a genderově podmíněného násilí ve 4 krajích ČR. To zahrnuje také sběr dat a vznik metodik. Součástí implementace

programu je průběžné monitorování, hodnocení a evaluace. Evaluace patří mezi povinné výstupy projektu. Cílem vstupní evaluační zprávy je zhodnotit nastavení procesu realizace projektu, včetně zpřesnění uvažované metodologie řešení projektu (zejména vytvoření logického modelu projektu a zpracování návrhu evaluačního designu).

Úvod – cíl evaluace a struktura evaluační zprávy

Cílem vstupní evaluační zprávy projektu „Program Stop násilí v regionech“ (s registračním číslem projektu CZ.03.02.02/00/22_027/0001226) je popsat a nastavení procesu realizace projektu včetně vytvoření logického modelu projektu a zpracování návrhu evaluačního designu. V rámci celého projektu budou vypracovány dvě zprávy – vstupní a závěrečná zpráva (viz popis klíčové aktivity č. KA 8 Evaluace). Cílem evaluace je zachycení procesu "před a po" a odpověď na otázku, jestli se přenos know-how podařil a jak je možné dále v regionech program rozvíjet. Evaluace se týká celkového zhodnocení průběhu realizace projektu jak po procesní stránce, tak z pohledu kvality výstupů a jejich odhadovaných dopadů.

Cílem závěrečné evaluační zprávy je především zhodnocení dosažených výsledků (dopadů) projektu. Závěrečná evaluační zpráva bude obsahovat hlavní závěry a doporučení z dopadové části evaluace.

KA	Zpráva	Počet zpráv	Struktura zprávy
KA 8	Vstupní evaluační zpráva	1	Vstupní evaluační zpráva bude zpřesňovat uvažovanou metodologii řešení evaluace projektu
KA 8	Závěrečná evaluační zpráva	1	Závěrečná evaluační zpráva bude obsahovat: • shrnutí • metodologii řešení • veškerá evaluační zjištění • odpovědi na evaluační otázky • shrnutí realizace projektu

Tabulka 1 – Požadavky na strukturu evaluačních zpráv

V rámci zpracování této evaluační zprávy vycházíme z „Průvodce evaluací ve výzvách č. 014, 017 a 027 OPZ“.

Popis projektu

Popis projektu je uveden v následující tabulce a zahrnuje popis cílů projektu, cílové skupiny projektu, termínu realizace, lokalizaci, aktivity, složení a role projektového týmu a monitorovací indikátory.

Projekt	Název: Program Stop násilí v regionech Číslo projektu: CZ.03.02.02/00/22_027/0001226 Program/Priorita: Operační program Zaměstnanost plus/Sociální začleňování Zaměření projektu: Zavádění nových řešení ve službách podporujících sociální začleňování
Cíl projektu	Cíl projektu: Hlavním cílem je zvýšení dostupnosti a komplexnosti řešení problému násilí ve vztazích ve službách sociální prevence Diakonie ve 4 regionech ČR prostřednictvím zavedení regionálních terapeutických center (RTC) programu Stop násilí včetně přenesení know-how. Co projekt řeší? Projekt řeší problém absence programů pro násilné osoby v regionech ČR. Tento nedostatek se projevuje jak v rovině systémové, tak v rovině obsahové. Problematika DN není v ČR dosud řešena koncepčně, je roztržštěná a zaměřuje se primárně na ochranu oběti, aniž by byla zajištěna i druhá část tohoto problému, tj. programy pro agresory. Pokud jde o strukturu problému, tedy v čem nedostatečné řešení DN spočívá, lze definovat následující problémy: a) V regionech až na výjimky žádné specializované programy pro násilníky neexistují. b) Probační terapeutický program pro násilníky, kteří mají absolvování soudně dané je pouze v Praze a v Hradci Králové. Pro klienty, kteří byli za násilí odsouzeni k výkonu trestu odnětí svobody, neexistuje, kromě trestu, žádná alternativa, která by jim pomohla po propuštění násilí zvládat. c) Pro násilí v rodinách s dětmi není v regionech žádný nástroj, jak řešit co nejdříve tento problém komplexně. d) Problémem je nedostatečná znalost problematiky ze strany odborníků – sociálních pracovníků a úředníků veřejné správy, kteří se dostávají do kontaktu s násilným chováním klientů. e) Projekt Stop násilí v regionech tento problém řeší zavedením 4 regionálních terapeutických center (RTC) pro násilné osoby. Pokud se klient po absolvování terapie nedopouští násilí, je zvýšen pocit bezpečí blízkých, zejména partnerky a dětí i širšího okolí. Klient by měl po absolvování terapie přijmout odpovědnost za

	své násilné chování, měl by porozumět příčinám svého agresivního chování, včas rozpoznat spouštěče násilného chování a konstruktivně řešit konflikty a zátěžové situace nenásilnou formou.
Příjemce	Název: Diakonie ČCE - Středisko celostátních programů a služeb Adresa: Čajkovského 1640/8 130 00 Praha 3 Statutární zástupce: David Michal
Rozpočet	Celkový rozpočet: 9 019 565,- Kč
Termín realizace	1. 8. 2023 – 31. 7. 2026
Lokalizace projektu	Hlavní město Praha Plzeňský kraj – RTC Plzeň Ústecký kraj – RTC Most Královéhradecký kraj – RTC Jaroměř Jihomoravský kraj – RTC Brno
Webová adresa	www.nasilivevztazich.cz
Cílová skupina	• osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené • poskytovatelé a zadavatelé sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších služeb na podporu sociálního začleňování • zaměstnanci veřejné správy, kteří se věnují sociální, rodinné nebo zdravotní problematice • odborná veřejnost • dobrovolníci působící v oblasti sociálních služeb a sociální integrace
Aktivity:	KA 1 Sestavení týmu regionálních terapeutických center (RTC) KA 2 Zřízení RTC KA 3 Vzdělávání soc. pracovníků v preventivních službách KA 4 Zavedení terapií v regionálních centrech KA 5 Seminář pro odborníky KA 6 Psychologická diagnostika KA 7 Závěrečná konference KA 8 Evaluace
Projektový tým	Velikost: celkem 30 osob Struktura projektového týmu: 1. Role zabezpečující řízení projektu a) koordinátor projektu a administrátor

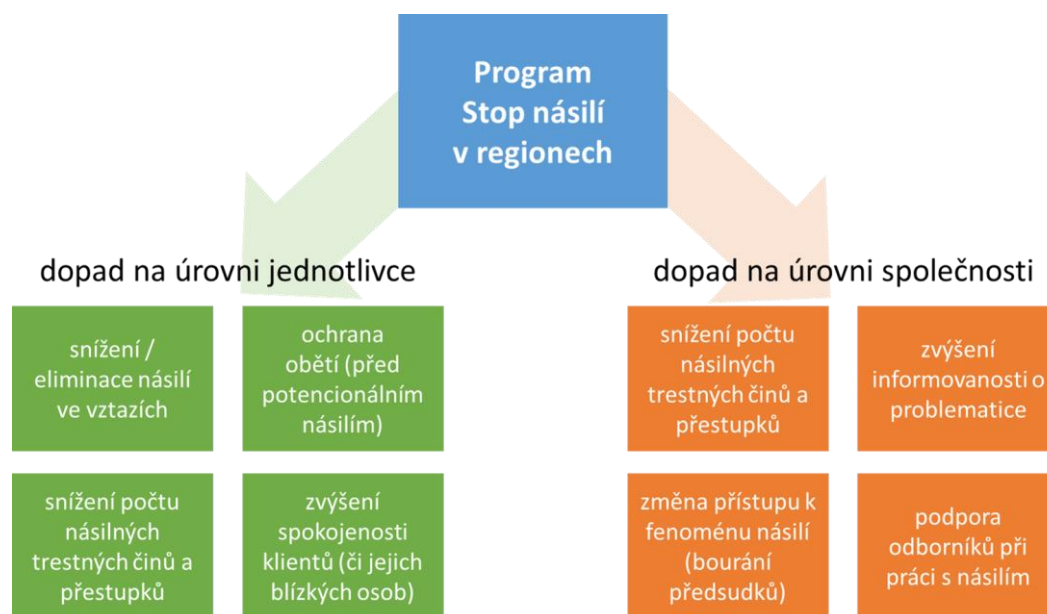

	b) koordinátor RTC c) odborný garant v každém RTC d) finanční manažer 2. Průřezové role tvoří podporu celému realizačnímu týmu projektu po celou dobu realizace projektu a) metodik b) odborný konzultant c) specialista PR 3. Věcně odborné role a) evaluátor b) psycholog diagnostik c) terapeuti d) supervizor e) lektor	
Monitorovací indikátory	Kód indikátoru	Cílová hodnota
	600000	12
	670031	1,8
	670102	78
	805000	7

Tabulka 2 – Popis projektu

Očekávané dopady projektu

Zamýšlený dopad našeho programu má dvě úrovně. První z nich je podpora konkrétních osob, které se s násilím potýkají - dopouštějí se ho. Eliminace jejich násilí tedy povede i k ochraně aktuálních či potencionálních obětí. Snížení násilí ve společnosti může z dlouhodobého hlediska vést ke snížení počtu násilných trestných činů a přestupků. Druhou úrovní dopadu je poukázání na tuto problematiku ve společnosti a zvýšení informovanosti u laické i odborné veřejnosti. Znázornění dopadu našeho projektu překládáme na následujícím schématu:

Obrázek 1 – Očekávané dopady projektu

Evaluační design, evaluační otázky a jejich řešení

Evaluační proces poběží na více rovinách vzhledem k otázkám, na které chceme získat odpověď.

Stanovili jsme si následující 4 otázky:

1. Má terapeutický program vliv na snížení agresivního chování klientů? A v jakých oblastech?
2. Podařilo se ve 4 regionech ČR vytvořit RTC?
3. Jaká bude efektivita terapeutického programu?
4. Podařilo se zvýšit informovanost odborné veřejnosti (OSPOD, PMS, pracovníci v preventivních soc. službách...) v oblasti práce s násilnými osobami?

Otázka č. 1: Má terapeutický program vliv na snížení agresivního chování klientů? A v jakých oblastech?

Tato otázka spadá do sumativní evaluace. Odpověď na ni chceme získat na základě srovnání situace klienta před vstupem do programu a po jeho skončení. Využijeme k tomu jak kvantitativní, tak i kvalitativní nástroje. Po absolvování vstupního pohovoru klient vyplňuje Dotazník programu Stop násilí - vstup, ve kterém popisuje svůj současný stav, definuje si očekávání od programu, a zároveň hodnotí své násilné projevy, tj. formu agrese a její frekvenci.

Při vstupu klienta do programu dále terapeut pomocí rozhovoru též zjišťuje charakter, četnost a podobu násilného chování.

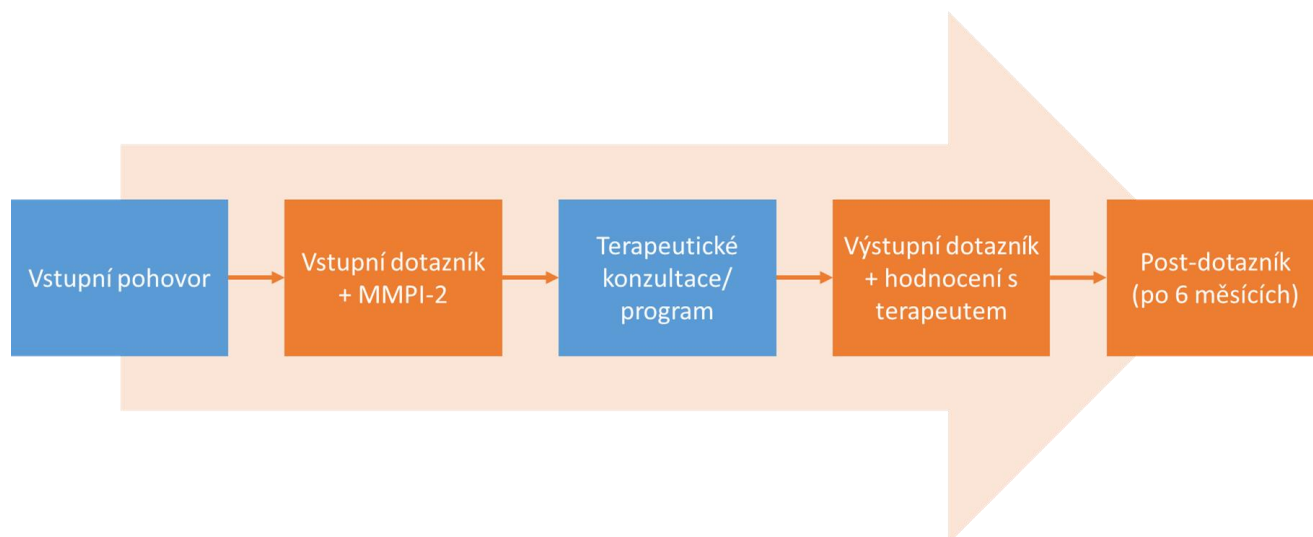
Během vstupního procesu je dále klient diagnostikován dotazníkem MMPI-2 (The Minnesota Multiphasic Personality Inventory), jehož cílem je identifikovat osobnostní strukturu klienta, její odchylky, a zjistit patologické rysy v klientově osobnosti.

Na poslední konzultaci v rámci programu klient znovu vyplňuje Dotazník programu Stop násilí - výstup. Vyjadřuje se v něm ke svému posunu a hodnotí míru a frekvenci násilného chování. Na dotazník znovu navazuje rozhovor s terapeutem, který zjišťuje úspěšnost programu z pohledu klienta. I sám terapeut se po skončení terapie vyjadřuje formou krátkého dotazníku a hodnotí zprávy k úspěšnosti terapie.

Po 6 měsících po skončení programu klient znovu vyplňuje dotazník, ve kterém se vyjadřuje ke svému násilnému chování s odstupem. Tímto tzv. "post-dotazníkem" zjišťujeme trvalost změny u klientů.

Vliv terapie tedy zjistíme rozdílem ve formě a frekvenci násilných projevů u klientů před o po programu. Výstupem zjišťování v rámci této evaluační otázky bude statistické vyhodnocení změn u klientů na základě absolvování programu. Na obrázku č. 3 je graficky znázorněn celý evaluační proces (z pohledu klienta).

Obrázek 2 – Evaluační proces z pohledu klienta

Otázka č.2: Podařilo se ve 4 regionech ČR vytvořit RTC?

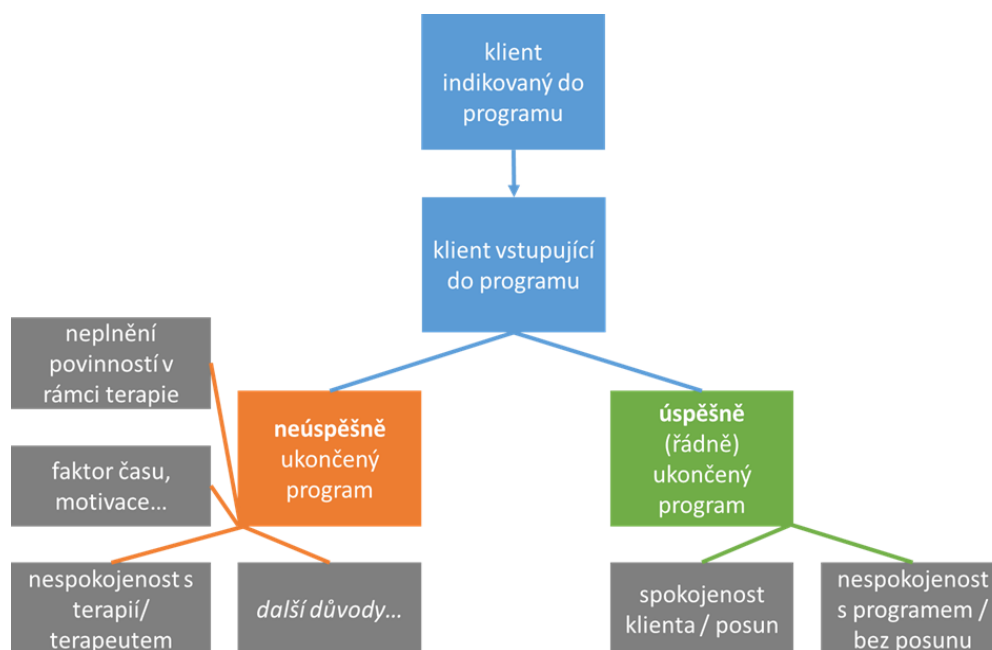
Tato otázka spadá do formativní evaluace. Naším cílem je zřídit 4 regionální terapeutická centra, ve kterých bude program Stop násilí realizován. Kritériem pro zodpovězení této otázky je funkčnost center, tedy to, zda v nich pracují terapeuti a zda tato centra klienti využívají. Ideálním a kýženým stavem (cílem) je tedy situace, kdy je know-how programu plně přeneseno do praxe, klienti a odborná veřejnost o RTC v regionu vědí a terapeutický program probíhá podle plánu (viz otázka č. 1 a 3). Vyhodnocení odpovědi na tuto evaluační otázku bude probíhat na základě dat - počtu klientů, hodin terapie, a též na základě rozhovorů s terapeuty a koordinátory. Tyto rozhovory jsou plánované každých 6 měsíců (viz harmonogram evaluace), kdy budeme od samotných pracovníků zjišťovat, jakým způsobem centra fungují, co je potřeba změnit a ve spolupráci s nimi zároveň tyto změny implementovat.

Několikrát během fungování projektu proběhne též fokusní skupina, na které budou přítomni koordinátoři, garanti RTC, evaluátor a případně další zainteresované osoby. Realizaci fokusních skupin v tuto chvíli předpokládáme ve frekvenci 1x za 6-12 měsíců. Cílem těchto skupin bude zhodnotit dosavadní průběh programu a navrhnout možné změny, včetně jasného plánu jejich implementace. Výstupem této otázky bude popis fungování RTC a programu Stop násilí, včetně postupně realizovaných změn.

Otázka č. 3: Jaká byla efektivita terapeutického programu?

Otázka efektivit se týká sumativního ověřování. Pojem efektivita je myšlena úspěšnost programu v návaznosti na klienty, kteří do programu vstoupí, včetně jejich spokojenosti. Je běžnou praxí, že část klientů, kteří do terapeutických programů vstoupí, v průběhu z různých důvodů spolupráci ukončí, aniž by u nich nastala výraznější změna. Efektivitu tedy budeme zkoumat na základě počtu klientů, kteří do programu vstoupili, těch, kteří ho v průběhu ukončili a těch, kteří ho úspěšně dokončili. Tato data nám dají zprávu o efektivitě samotné terapeutické práce, tak i o programu jako celku. Výstupem tedy bude statistické vyhodnocení počtu (ne)úspěšně proběhlých terapií včetně popisu konkrétních důvodů v případech, kdy klienti program nedokončili.

Níže předkládáme grafické schéma (obrázek č. 4) zobrazující zdroje dat při ověřování úspěšnosti programu.

Obrázek 3 – Schéma pro ověřování efektivit programu

Otázka č. 4: Podařilo se zvýšit informovanost odborné veřejnosti (OSPOD, PMS, pracovníci v preventivních soc. službách...) v oblasti práce s násilnými osobami?

Tuto evaluační otázku považujeme za součást sumativní i za formativní evaluace. Cílem je pomocí seminářů a osobních kontaktů s pracovníky (OSPOD, PMS, pracovníků v sociálních službách a dalších) zvýšit informovanost o možnostech práce s násilnými osobami. V průběhu trvání projektu budou realizovány otevřené semináře, kam budou pozváni zmínění odborníci. Součástí těchto akcí bude i závěrečný krátký dotazník, ve kterém přítomní zhodnotí prospěšnost získaných informací, a

zároveň získáme jejich pohled na problematiku, což nám dá možnost přizpůsobení programu potřebám jak pracovníků, tak i klientů. Semináře proběhnou celkem 4, každý v daném regionu (Plzeňský, Ústecký, Královéhradecký a Jihomoravský kraj). Jejich realizaci plánujeme v prvním pololetí roku 2024.

Dalším kritériem pro evaluaci bude samotná spolupráce s odbornými pracovníky, tedy počet kontaktů, počet klientů, kteří na nás budou jimi odkázáni.

Metodologie evaluace a nástroje sběru dat

V rámci evaluace budeme používat více metod, které budeme kombinovat. Využijeme jak kvantitativní, tak i kvalitativní metody. Důvodem pro použití více nástrojů je jejich vhodnost pro jednotlivé zkoumané skupiny, a též rozdílné cíle zjištění.

Celý proces bude řídit evaluátor, který bude spolupracovat s jednotlivými zainteresovanými osobami, bude shromažďovat data, implementovat změny a průběžně data vyhodnocovat. V tabulce níže uvádíme přehled použitých metod vzhledem k evaluačním otázkám.

	Výzkumná metoda / Metoda sběru dat	Zdroje dat / Respondenti	Evaluační otázka(y), k níž jsou metoda a zdroj dat relevantní
1.	Dotazník, strukturovaný rozhovor	Klienti absolvující program	EO 1
2.	Diagnostika MMPI-2	Klienti absolvující program	EO 1
3.	Dotazník	Terapeuti pracující v programu	EO 1
4.	Dotazník a strukturovaný rozhovor, fokusní skupina	Koordinátoři a garanti RTC	EO 1, EO 2, EO 3
5.	Dotazník	Pracovníci OSPOD, PMS a preventivních služeb	EO 4

Tabulka 3 – Metodologie a evaluační otázky

Dotazníky

Nejčastěji využívanou metodou budou dotazníky. Budou administrovány (převážně) online a podle svého zaměření budou mít různý počet otázek.

- A. Samotní **klienti** budou vyplňovat dotazník na začátku programu (zjišťující jejich očekávání, frekvenci a formu násilného chování), po jeho skončení (zjišťující spokojenost s programem a aktuální projevy násilí) a 6 měsíců po ukončení programu (s cílem zjistit trvalost změn). Předpokládáme, že rozsah těchto dotazníků bude 10-20 otázek, doba administrace by neměla překročit 10 minut.

- B. **Terapeuti** pracující v programu budou vyplňovat hodnotící dotazník po každém ukončení terapeutické spolupráce, v němž se budou vyjadřovat k úspěšnosti konkrétní terapie. Rozsah dotazníku předpokládáme v délce 5-10 otázek.
- C. **Koordinátoři a garanti RTC** budou hodnotit fungování daných center jednou za 6 měsíců pomocí krátkého dotazníku.
- D. Po uskutečnění seminářů budou jejich účastníci (**pracovníci z řad odborné veřejnosti**) vyplňovat dotazník ohledně informovanosti o tématu násilí, a zároveň hodnotit ze svého pohledu možnosti podpory násilných osob.

Data z dotazníků budou vyhodnocována průběžně s cílem navrhnout možné změny při fungování programu. Po skončení programu budou všechna data podrobena statistickému zpracování a budou vytvořeny výstupy pro závěrečnou evaluační zprávu. Předpokládáme využití jak deskriptivní, tak i induktivní statistiky. Data budou zpracována pomocí programu MS Excel a SPSS.

The Minnesota Multiphasic Personality Inventory - MMPI-2

MMPI-2 je širokospektrý test sloužící ke zjišťování důležitých vlastností osobnosti a psychických poruch. Využívá se nejen v klinické praxi, ale je i významnou screeningovou metodou pro vyhledávání patologických rysů. Je tvořen dotazníkem s 567 položkami, které sytí různé škály, mimo jiné:

- Standardní validizační a klinické škály
- Restrukturované klinické (RC) škály
- Škály psychopatologie osobnosti
- Poruchy regulace chování
- Doplnkové škály – osobnostní charakteristiky

Skóry a profily jsou založeny na zdokumentovaných národních normách. Obsáhlé informace o významu jednotlivých škál a konfigurací profilu sloužící k interpretaci výsledků se opírají o dlouhodobý výzkum.

Tento test bude určen pro všechny klienty vstupující do programu, bude administrován online formou v podobě specializovaného softwaru. Jeho vyhodnocení bude mít na starost psycholog - diagnostik, který následně data zpracuje a jejich výstup bude sloužit k posouzení osobnostních vlastností jednotlivých klientů, ale zároveň všech klientů v programu jako celku. Získáme tím informace o osobnostních vlastnostech násilných klientů a můžeme též nacházet shody a rozdíly při porovnání úspěšných a neúspěšných klientů.

Strukturované rozhovory

Strukturované rozhovory povedou terapeuti při ukončování spolupráce. Jejich cílem je získat od klientů zpětnou vazbu a zhodnotit celý terapeutický proces. Tyto rozhovory budou sloužit samotným terapeutům se záměrem je podpořit při zlepšování své práce. V rámci evaluace získáme tímto způsobem od klientů další pohled na jejich spokojenost s naším programem. Sběr dat od klientů zajistí terapeuti a výstup ve formě odpovědí na předem dané otázky předají evaluátorovi.

Každých 6 měsíců bude dále probíhat strukturovaný rozhovor vedený evaluátorem. Dotazovanými budou koordinátoři a garanti RTC. Cílem tohoto šetření je získat od zainteresovaných osob informace o fungování center.

Fokusní skupiny

Realizace fokusních skupin není předem jasně časově naplánována. Předpokládáme využití této metody ve chvílích, kdy bude potřeba vyřešit vzniklý problém. Účastníky budou koordinátoři a garanti RTC, u fokusních skupin bude také přítomen evaluátor. Sběr dat a výstupy zajišťuje evaluátor. V tuto chvíli předpokládáme realizaci fokusní skupiny jednou za 6-12 měsíců.

Harmonogram evaluace

Níže předkládáme harmonogram evaluačních aktivit.

Předpokládaný termín	Popis / obsah	Zúčastněné osoby
08-10/2023	Nastavení a úprava metodiky programu. Tvorba hodnotících mechanismů (dotazníků).	Koordinátoři, evaluátor, vedoucí služby
11-12/2023	Pilotní testování dotazníků, zanesení změn a úprav. Zaškolení aktérů evaluace.	Evaluátor
01-02/2023 - 06/2026	Vstup prvních klientů do programu, administrace vstupních dotazníků. (Klienti budou dotazníky vyplňovat průběžně po celou dobu trvání programu.)	Klienti, terapeuti, evaluátor
01-06/2024	Uspořádání 4 seminářů pro odbornou veřejnost.	Koordinátoři, evaluátor, vedoucí služby, terapeuti, odborná veřejnost
01/2024 - 06/2026	Průběžné vyhodnocování dotazníků, zanášení změn.	Evaluátor
06/2024	Průběžné vyhodnocení fungování programu. Dotazníkové šetření mezi terapeuti. Strukturovaný rozhovor evaluátora s koordinátory a garanty.	Koordinátoři, terapeuti, evaluátor
12/2024	Tvorba průběžné evaluační zprávy za rok 2024. Vyhodnocení dotazníků.	Evaluátor
01/2025	Vyhodnocení fungování programu za rok 2024 – strukturované rozhovory s koordinátory a garanty. Dotazník pro terapeuti. Návrh a implementace změn.	Koordinátoři, terapeuti, evaluátor
06/2025	Průběžné vyhodnocení fungování programu. Dotazníkové šetření mezi terapeuti. Strukturovaný rozhovor evaluátora s koordinátory a garanty.	Koordinátoři, terapeuti, evaluátor

12/2025	Tvorba průběžné evaluační zprávy za rok 2025. Vyhodnocení dotazníků.	Evaluátor
01/2026	Vyhodnocení fungování programu za rok 2025 – strukturované rozhovory s koordinátory a garanty. Dotazník pro terapeuti. Návrh a implementace změn.	Koordinátoři, terapeuti, evaluátor
05/2026	Závěrečné setkání, vyhodnocení, dotazník, zpětná vazba, strukturované rozhovory.	Koordinátoři, terapeuti, evaluátor
06-07/2026	Tvorba závěrečné evaluační zprávy, vyhodnocování úspěšnosti programu.	Evaluátor

Tabulka 4 – Harmonogram evaluace

Analýza klíčových aktérů evaluace

Do evaluace bude zapojeno více aktérů, které uvádíme níže. U každého z nich je definována jeho role v evaluačním procesu:

a) evaluátor

- Řídí celý evaluační proces.
- Komunikuje s vedoucími RTC, garanty koordinátory a terapeuty.
- Zajišťuje tvorbu a úpravu metod v rámci evaluace (dotazníky, strukturované rozhovory), jak po stránce technické, tak i po stránce obsahové.
- Vede průběžné rozhovory a fokusní skupiny s určenými aktéry.
- Vytváří a implementuje průběžné změny v evaluačním procesu.
- Shromažďuje a vyhodnocuje data.
- Zajišťuje vytvoření vstupní a závěrečné evaluační zprávy.

b) psycholog diagnostik

- Zajišťuje diagnostické šetření testem MMPI-2.
- Shromažďuje data testovaných a vyhodnocuje je.

c) terapeuti

- Zajišťují distribuci dotazníků pro klienty.
- Vedou strukturované rozhovory s klienty při ukončení programu.
- Vyhodnocují terapeutický proces po ukončení terapie (včetně zanesení dat do dotazníku).

d) lektor

- Zajišťuje předání know-how novým pracovníkům (zejména terapeutům), předává informace ohledně evaluačních metod.
- Vede vzdělávací semináře pro odbornou veřejnost.

e) koordinátor projektu a administrátor

- Dohlíží na průběh evaluačního procesu.
- Je v úzkém kontaktu s evaluátorem a podílí se na technických záležitostech evaluace (příprava a distribuce evaluačních nástrojů).
- Účastní se strukturovaných rozhovorů během průběžného vyhodnocování průběhu projektu, doporučuje možné změny.

f) koordinátor RTC

- Dohlíží na průběh terapeutického procesu.

- Monitoruje administraci evaluačních metod terapie (dotazníky, strukturované rozhovory).
- Účastní se strukturovaných rozhovorů během průběžného vyhodnocování průběhu projektu, doporučuje možné změny.

g) odborný garant v každém RTC

- Dohlíží na průběh terapeutického procesu, především po obsahové stránce.
- Účastní se strukturovaných rozhovorů během průběžného vyhodnocování průběhu projektu, doporučuje možné změny.
- Účastní se fokusních skupin.

h) metodik

- Podílí se na tvorbě dotazníkových metod.
- Spolupracuje s terapeuty během terapeutického procesu.

i) specialista PR

- Zajišťuje propagaci programu odborné i laické veřejnosti.

Diskuse

Uvědomujeme si, že celý evaluační proces v sobě skrývá mnohá rizika. V této kapitole se pokusíme kriticky zhodnotit nastavení celého procesu a popsat možná rizika, včetně nástinu jejich řešení.

Technické problémy

Jelikož bude významná část sběru dat probíhat v online prostředí, případně pomocí online rozhovorů, mohou se vyskytnout technické problémy s používaným softwarem, internetovým připojením, ukládáním dat apod. Musíme tedy věnovat dostatečnou pozornost kvalitnímu nastavení a na všech pracovištích uskutečnit pilotní provoz před spuštěním evaluačních nástrojů. Zároveň jsme připraveni využít alternativní software, pokud by se vyskytly vážnější komplikace.

Personální komplikace

Tak jako v každém projektu jsou klíčovým faktorem jeho aktéři. Nejinak je tomu i v našem projektu, v němž jsme si vědomi poměrně velkého počtu zainteresovaných osob. Hlavní odpovědnost za tuto složku má koordinátor projektu, který by měl v případě nedostatečného personálního zajištění, při odchodu některých pracovníků nebo při dalších vyvstalých situacích zajistit nápravu. Bude v tomto směru spolupracovat s metodikem programu, koordinátory a garanty RTC.

Nízký počet klientů

Náš program bude v jednotlivých regionech nový, proto je potřeba počítat s určitým časovým obdobím, než se dostane do povědomí laické i odborné veřejnosti. Počítáme tedy s faktem, že počet klientů bude minimálně na začátku programu nižší. Tím pádem bude i nižší počet dat pro průběžnou evaluaci. Předpokládáme ale, že během prvního roku po zřízení RTC a terapeutického programu by měl počet klientů postupně narůstat. Nízký počet klientů po celou dobu programu by pak byl výrazným problémem pro zpracování statistických výstupů a závěrů. Při větším počtu dat počítáme především s deskriptivními statistickými výstupy, u většího počtu dat pak i s induktivní statistickou analýzou.

Pokud bychom v průběhu realizace zjistili, že je počet klientů stále nedostatečný, budeme realizovat jeho propagaci, případně budeme opětovně oslovovat odbornou veřejnost a informovat je o možnostech programu.

(ne)Spolupráce odborných pracovníků

Jedním z našich úkolů je oslovit odbornou veřejnost v daných regionech (tj. pracovníky PMS, OSPOD, přestupkové komise, sociálních zařízení, preventivních služeb apod.) a zvýšit jejich informovanost v oblasti problematiky násilí. Z našich zkušeností vyplývá, že většina odborníků je spolupráci v této oblasti nakloněna (i vzhledem k nedostatku služeb podporujících násilné osoby). Může ovšem nastat situace, kdy se v určitých regionech spolupráce nerozběhne a odborníci na nás své klienty odkazovat nebudou. V tomto případě bychom se pomocí jejich kontaktování snažili zjistit příčiny tohoto stavu. Zároveň bychom uvažovali o přizpůsobení programu v dané lokalitě, aby více odpovídal potřebám jak klientů, tak i odborných pracovníků.

Velké množství kvalitativních dat

Sesbíraná data ze strukturovaných rozhovorů a fokusních skupin budou kvalitativního charakteru. Tato data jsou daleko náročnější na analýzu a vyvození odpovídajících závěrů. V tomto směru jsou tedy kladeny vysoké nároky na evaluátora při jejich analýze a vytvoření jasných výsledků. I z tohoto důvodu bude analýza výsledků prováděna již v průběhu fungování projektu, nikoli až po jeho skončení. Tento přístup nám navíc dá možnost vnášet průběžné úpravy do celého procesu.

V mnoha výzkumech se za účelem získání co nejkomplexnějšího výsledku využívá kombinace kvantitativní a kvalitativních metod. K tomu při evaluaci přistoupíme i my. Naší snahou bude při analýze vycházet z obou typů dat a vytvořit tak co nejpřesnější výstup.

(ne)Dodržování nastavených termínů

Uvědomujeme si poměrně velké množství evaluačních aktivit, které jsme si stanovili. Je zde tedy riziko jejich zpoždění, kdy nedodržení časového plánu jedné aktivity může ovlivnit i aktivity následující. Jsme proto připraveni flexibilně reagovat na potencionální zpoždění a v případě potřeby harmonogram aktivit časově upravit. Samozřejmě se zřetelem na zachování dané koncepce, počtu a obsahu jednotlivých aktivit.

Závěr

Cílem vstupní evaluační zprávy bylo představit a zpřesnit proces realizace projektu, včetně konkretizace uvažované metodologie a vytvořit model/návrh evaluačního designu. Jsme přesvědčeni, že námi vytvořený návrh je realizovatelný, zároveň jsme si vědomi mnohých rizik, která při jeho fungování mohou nastat. Naším cílem nyní je, aby se projekt rozběhl, fungoval a abychom byli schopni monitorovat jeho průběh, vyhodnocovat průběžná data a vytvořit po jeho ukončení smysluplnou a objektivní evaluační studii. V ní chceme poukázat na vše, co se během konání projektu podařilo, i na nedostatky, které se při realizaci objevily. Součástí závěrečné evaluační zprávy bude též doporučení, jak s problematikou násilí pracovat dále - jak v regionech v budoucnu rozvíjet tuto formu podpory. Chceme na základě získaných zkušeností navrhnout i nová řešení, která mohou být prospěšná jak klientům, tak i odborným pracovníkům.

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Očekávané dopady projektu

Obrázek 2 - Evaluační proces z pohledu klienta

Obrázek 3 - Schéma pro ověřování efektivity programu

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Požadavky na strukturu evaluačních zpráv

Tabulka 2 – Popis projektu

Tabulka 3 – Metodologie a evaluační otázky

Tabulka 4 – Harmonogram evaluace